

Δημόσιος χώρος σε «κρίση»: Η περίπτωση του Πεδίου του Άρεως.

Σε περίοδο «κρίσης» οι πολιτικές για το χώρο αλλάζουν, η γη μετατρέπεται σε πεδίο εφαρμογής νεοφιλελεύθερων πολιτικών καθώς κατέχει σημαντικό ρόλο στις διαδικασίες συσσώρευσης κεφαλαίου, ενώ ο δημόσιος πλούτος υφαρπάζεται προς όφελος μεγάλων επενδυτών χάνοντας τον δημόσιο χαρακτήρα του. Ο δημόσιος χώρος οδηγείται είτε σε ιδιωτικοποίηση (Ελληνικό) είτε σε απαξίωση (πάρκο Τρίτση) λόγω της μη ανταποδοτικότητάς του, ενώ νέοι «δημόσιοι» χώροι δημιουργούνται μέσω ιδιωτικής χρηματοδότησης (ΚΠΙΣΝ). Ταυτόχρονα, τα οικονομικά ασθενέστερα κοινωνικά στρώματα περιθωριοποιούνται ακόμα περισσότερο, καθώς καλούνται να αντιμετωπίσουν το κόστος της οικονομικής ύφεσης και των δημοσιονομικών περικοπών.

Το Πεδίο του Άρεως, ένας από τους μεγαλύτερους κεντρικούς δημόσιους χώρους της Αθήνας, αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα της χωρικής αποτύπωσης των παραπάνω συνεπειών της «κρίσης» με εμφανή σημάδια εγκατάλειψης και παραβατικότητας και ταυτόχρονη αναγωγή του, στον δημόσιο λόγο, ως *απόλυτο πεδίο παρακμής*.

Στην παρούσα ανακοίνωση επιχειρούμε μέσα από έρευνα πεδίου –επιτόπια παρατήρηση και συνεντεύξεις με κατοίκους, συλλογικότητες για την υπεράσπισή του και υπεύθυνους της διαχείρισής του– να διερευνήσουμε:

Πώς οι πολιτικές που ακολουθήθηκαν τα τελευταία χρόνια οδήγησαν στη σημερινή πραγματικότητα του Πεδίου του Άρεως και εάν η εικόνα που προβάλλεται από τα ΜΜΕ ανταποκρίνεται όντως σε αυτήν ή προκαλεί και αναπαράγει φοβικές συμπεριφορές.

Άλλωστε, ο φόβος αποτελεί ένα εργαλείο άσκησης πολιτικής, με σκοπό την εξυπηρέτηση συμφερόντων, οικονομικών και πολιτικών, με τα ΜΜΕ να συμβάλλουν στη δημιουργία κλίματος ανασφάλειας και ηθικού πανικού. Διερευνάται, λοιπόν, η δημιουργία γύρω από το Πεδίο του Άρεως μιας συνθήκης *αυτοεκπληρούμενης προφητείας*, η οποία είναι χαρακτηριστική για τις περιοχές του κέντρου της Αθήνας τα τελευταία χρόνια εξυπηρετώντας συγκεκριμένα συμφέροντα.

Πέρα από τον δημόσιο λόγο, πώς οι κάτοικοι βιώνουν το χώρο. Αναζητούμε τις δυναμικές που παράγονται μέσα από τις πρακτικές οικειοποίησης-διεκδίκησης του χώρου, καθώς οι τόποι δεν διαθέτουν απλουστευτική και μονολιθική ταυτότητα, αλλά αντίθετα περιέχουν πλήθος εσωτερικών αντιφάσεων και δίκτυα «πιέσεων» που καθορίζουν ατομικές πρακτικές και συμπεριφορές.

ΣΟΦΙΑ ΖΙΑΚΑ Αρχιτέκτων Μηχανικός, ΔΠΜΣ Πολεοδομία-Χωροταξία.
ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΣΑΓΙΑ Αρχιτέκτων Μηχανικός, Πολεοδόμος.